

EŽAMIJIET ANNWALI TAL-JUNIOR LYCEUM 2004

Taqsim ta' I-Assessjar Edukattiv - Diviżjoni ta' I-Edukazzjoni

L-EWWEL SENA

STORJA

HIN: Siegħa u nofs

Isem: _____

Klassi: _____

1. Wieġeb il-mistoqsijiet

- 1.1. Għaliex it-tagħlim ta' l-istorja huwa importanti fl-edukazzjoni tiegħek?

_____ (2)

- 1.2. Semmi żewġ tipi ta' sors primarju.

_____ (2)

- 1.3. Poġġi dawn il-ġrajjet wara xulxin kif ġraw fil-ħajja tiegħek billi tikteb in-numru 1 sa 4. Numru 1 jinkiteb għall-ewwel waħda li ġrat:

Dħalt fil-Junior Lyceum _____

Data tat-tweld tiegħek _____

Dħalt fl-iskola primarja _____

Dħalt fil-Kindergarten _____ (4)

- 1.4. Il-proċess li għamilt fil-mistoqsija ta' qabel jissejja h-eżercizzu fil-

(filosofija, kronoloġija, soċjoloġija). (1)

- 1.5. Semmi żewġ affarijiet li tbiddlu minn meta n-nannu/nanna tiegħek kienu għadhom tħadha tħalli.

_____
_____ (2)

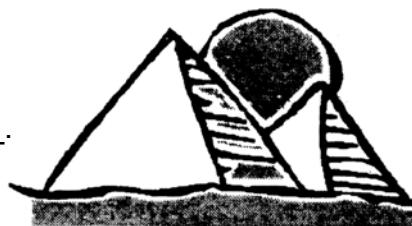
- 1.6. Empatija tfisser (tpoġġi lilek innifsek fil-pożizzjoni ta' ħaddieħor, ma jkollokx grazza ma' xi ħadd, ma żzomm ma' l-ebda partit politiku). (1)

(12-il marka)

2. Wieġeb il-mistoqsijiet

- 2.1. Il-bini fl-istampa jissejja h-il-_____.

- 2.2. Bini bħal dan insibuh fl-_____.

- 2.3. Xmara kbira li hemm f'dan il-pajjiż tissegħja h-_____.

- 2.4. Il-ġisem ibbalzmat ta' l-Ēgizzjani mejtin jissejja h-_____.

- 2.5. L-all-a-xemx ta' l-Ēgizzjani kien h-_____.

(5 x 2=10 marki)

3. Immarka t-tajba billi tagħmel sinjal taħtha

- 3.1. Il-menħir hija haġra kbira (minduda, wieqfa, skolpita).
- 3.2. In-nies ta' Żmien il-Haġar kienu jaduraw lil alla tal- (prosperita`, liberta`, fertilita`).
- 3.3. L-ewwel post fejn għexu n-nies ta' Żmien Neolitiku f'Malta kien (Skorba, Hal Saflieni, Għar Dalam).
- 3.4. Il-kelma “ipoġew” tfisser post (mibni, qadim, taħt l-art).
- 3.5. (Sir Paul Boffa, Sir Anthony Mamo, Sir Temi Zammit) kien l-arkeologu li skava l-Ipoġew.
- 3.6. It-Tempji tas-Silġ jinsabu fil-limiti ta' (Marsamxett, Marsaxlokk, Marsalforn).
- 3.7. Is-Sultan Massinissa radd lura għadd ta' (nejbiet ta' l-avorju, ġarar tal-fuħħar, statwi ta' l-irħam) bħala rigal lil Ĝunone.
- 3.8. L-ewwel Maltin ġew mill-(Afrika, Sqallija, Spanja).
- 3.9. In-nies ta' Żmien il-Haġar kienu jużaw (il-ħadid, il-plastikk, iż-żnied.)
- 3.10. Il-Ġgantija kienet magħrufa bħala (it-Torri tal-Ġganti, it-Tempju tal-Ġganti, id-Dar tal-Ġganti).

(10 x 1 = 10 marki)

4. Aghażel tema u ikteb paragrafu dwarha

- 4.1. Il-ħajja f'Malta fi żmien pre-istoriku
  - 4.2. L-Ipoġew ta' Hal Saflieni
  - 4.3. L-importanza ta' Għar Dalam
  - 4.4. It-twemmin tal-Maltin fi Żmien il-Haġar
-
-
-
-
-
-
-
-
-

(8 marki)

5. Aqra s-silta u wieġeb il-mistoqsijiet

“Mill-mawriet tagħhom f'artijiet oħra, il-Feniċi kienu jieħdu lura lejn arthom metalli u tħwejjeġ oħra biex wara li jaħdmuhom, ibighuhom. Il-Feniċi ma kinux biss baħħara ta' ħila iżda wkoll haddiema tajba f'għadd ta' snajja'. Hadmu l-bronz, taħlita ta' ram u landa. Ir-ram ġabuh minn Ċipru waqt li għal-landa jingħad li baħħru sal-gżejjer Brittaniċi. Hadmu wkoll il-fuħħar, il-ħġieg u l-haġar prezżjuz. Biss l-aktar li kienu

magħrufa kien ghall-ilwien tal-hwejjeġ u għax-xogħol tagħhom fid-deheb, fil-fidda u r-ram."

(Sulta minn Grajjet Malta)

- 5.1. Semmi żewġ karakteristiċi tal-Feniċi li joħorġu mis-silta?

(2)

- 5.2. Liema metal kien jinħadem mill-Feniċi?

(2)

- 5.3. Semmi żewġt ibliet fejn kieno joqogħdu l-Feniċi?

(2)

- 5.4. X'kien hemm bżonn li jkollhom il-Feniċi ħalli jkunu jistgħu jagħmlu n-negozju ma' postijiet oħra?

(2)

- 5.5. Xi fdal għandna f'Malta li jfakkarna fil-Feniċi?

(2)

- 5.6. Għaliex il-Feniċi kieno jużaw il-bebbuxu magħruf bħala *murex tunculus*?

(2)

- 5.7. Liema żewġ lingwi huma minquxa fuq iċ-ċippus li nstab f'Tas-Silġ?

(2)

(14-il marka)

6. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet

Sors Ċ

- 6.1. Liema hu l-bini li jidher fis-sors Ċ?

(1)

- 6.2. Semmi żewġ oqsma li fihom għadna naraw wirt il-Griegi tal-qedem.

(2)

- 6.3. Liema belt fil-Greċċa kienet ir-rivali ta' Sparta?

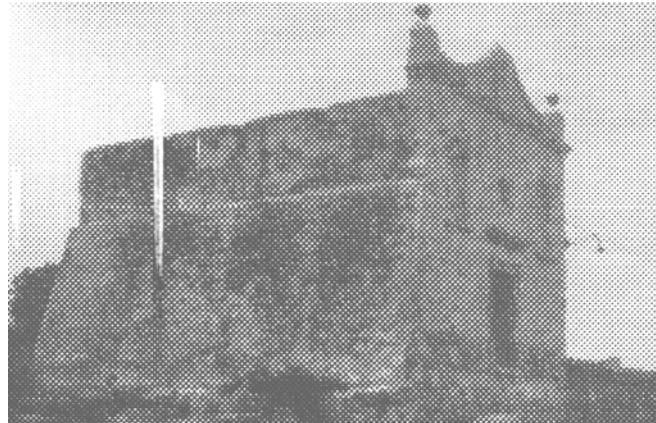
(1)

- 6.4. Min kien il-kittieb Grieg li kiteb dwar il-gwerra ta' Trojja?

(2)

(6 marki)

7. Hares lejn I-istampa u wieġeb il-mistoqsijiet

il-knisja ta' San Pawl Milqghi

7.1. F'liema nħawi tinsab din il-knisja?

7.2. Ma' liema ġrajja importanti hija marbuta din il-knisja?

7.3. Il-kelma katakombi ġejja mill-Grieg "kata-kumba". Xi tfisser?

7.4. X'kien isir fil-katakombi?

7.5. Semmi xi postijiet fejn instabu l-katakombi fil-gżejjer Maltin.

7.6. X'ċara permezz tad-Digriet ta' Milan fis-sena 313w.K.?

7.7. Min kien l-Imperatur Ruman li ħareġ dan id-Digriet?

7.8. Kif kienet magħrufa il-belt ta' Istanbul fi żmien il-Biżantini?

7.9. Għalxiex kien magħruf l-aktar l-Imperatur Ģustinjanu?

7.10. X'arma sigrieta kellhom il-Bizantini?

(10 x 2 = 20marka)

8. Ikteb fit-tul fuq wieħed minn dawn:

- 8.1. Ir-Rumani ħallew influwenza kbira fil-postijiet kollha li ħakmu. Ikteb dwar kif kienu jitmexxew il-Maltin fi żmien ir-Rumani.
- 8.2. Tul il-Gwerer Puniċi jisseemma l-Ġeneral Kartaginiż Annibale. Ikteb fuq ħajtu u s-suċċessi li kellu kontra r-Rumani.
- 8.3. Ikteb dwar il-fdalijiet li jista' jsib arkeologu fis-siti li jiskava fihom.
- 8.4. X'nafu dwar il-miġja ta' l-Għarab f'Malta? X'nafu dwar il-ħajja tal-Maltin fi żmienhom? X'tifikriet għandna ta' l-Għarab f'Malta?

(1 x 20 = 20marka)